

Slovenski dom

Štev. 17.

V Ljubljani, sobota 22. januarja 1938.

Leto III.

München navdušeno pozdravlja Stojadinoviča

München, 22. jan. Čez Köln in Frankfurt na Maini je predsednik jugoslovanske vlade dr. Milan Stojadinović prispel z brzim vlakom večeraj ob 9.34 na monakovski glavni kolodvor.

Na ta način je dr. Stojadinović obisk v Nemčiji imel tri jasno začrtane stopnje: politično, gospodarsko in prosvetno. Politični del njegovega potovanja se je končal v nemški prestolnici v Berlinu, gospodarstvo in industrijo tretjega cesarstva je spoznal v Porurju, zlasti v Essenu in Düsseldorfu, obisk v Münchenu pa je bil posvečen umetnosti, znanstvu in kulturi kakor tudi želji predsednika kraljevske vlade, da bi med svojim važnim obiskom v Nemčiji prebil nekaj dni v mestu, kjer je kot mlad človek preživel leto dni svojih študijev.

Predsednika kraljevske vlade in njegove spremljevalce so sprejeli v nekdanji dvorni čašniki monakovske glavne postaje šef bavarske dežele njegova ekscelencja Wagner, namestnik v. Epp, ki je bil poveljnik nemške armade v Srbiji med svetovno vojno, predsednik bavarske vlade Sieber, z mnogimi višjimi uradniki, ofi-

cirji, generali in zastopniki nacionalno-socialistične stranke.

Ko se je predsednik kraljevske vlade dr. Stojadinović pojavil pred izhodom pred postajo, je pričela velika množica vzklikati »Heil! Heil!«, jugoslovanska kolonija, ki je bila tudi zbrana pred postajo, je pa svojega predsednika pozdravila z navdušenim vzklikanjem.

S postaje se je predsednik kraljevske vlade odpeljal v hotel »Vier Jahreszeiten«. Bavarske oblasti so izbrale prav ta hotel zato, ker je dr. Stojadinović med svojim šolanjem v Münchenu stanoval v njem. Po oddihu v hotelu je predsednik kralj. vlade opravil najprvo dejanje s položitvijo venca na takozvani Ehrenmal, kjer počivajo žrtve prvih bojev nemškega nacionalno-socialističnega gibanja.

Ob 11.20 je predsednik dr. Stojadinović prišel k spomeniku. Na stopnišču »Rjave hišec« so ga čakali von Epp, Cincar-Marković in drugi dostojanstveniki. Godba je zaigrala nemško in jugoslovansko himno, vzkliki Heil! in Zivel! so pa pozdravili predsednika kraljevske vlade, ki se je ljubeznivo pozdravil s prisotnimi, nato je krenil

proti spomeniku in položil tam venec. Predsednik dr. Stojadinović je s sklonjeno glavo prebil dve minuti v tišini. Predsednik jugoslovanske vlade je obhodel častno četo, nato se je vrnil s svojim spremstvom v Rjavo hišo in po kratkem razgovoru nadaljeval ogled mesta. Našim častnikom so razkazali sedež hitlerjanske stranke in razložili ustroj vseh organizacij.

Opoldne je priredil bavarski državni namestnik general Epp kosilo na čast ge. Stojadinovičev. Nemški častniki so priredili slavnostno kosilo svojim jugoslovanskim tovarišem. Na kosilu je bilo več običajnih govorov. Dr. Stojadinović si je ogledal znameniti tehnični muzej, kjer so mu vse oddelke razkazali münchenski znanstveniki.

Popoldne je bavarski državni namestnik general Epp priredil dr. Stojadinoviču slavnostno čajanko, ki so se je udeležile najodličnejše osebnosti iz Münchena. Zvečer je bil predsednik naše vlade s spremstvom pri predstavi opere »Aida« v münchenski operi. S tem je njegov politični obisk v Nemčiji končan.

Šestdesetletnica mojstra slovenske besede, pesnika Otona Župančiča

Dne 23. januarja 1878 se je na Vinici v Beli krajini rodil Oton Župančič, največji sodobni slovenski pesnik, član slovenske Akademije znanosti in umetnosti, predsednik Pen-kluba ter upravnik Narodnega gledališča v Ljubljani. Že pred desetimi leti se ga je ob njegovi šestdesetletnici spomnil ves slovenski narod. Jutri obhaja Oton Župančič šestdesetletnico rojstva. Zda kakor pred desetimi leti se zavedamo velikega bogastva, ki ga je dal Župančič svojemu narodu. Kot četrti iz rodu slovenske moderne književnosti, ki so jo sestavljali Kette, Murn, Cankar in Župančič, je bil Župančič tisti, ki je edini imel priliko, da vidi visoke, številne sadove svojega dela.

Delo, ki ga je opravil, je veliko in še ni našlo pravega ocenjevalca. Našo pesem je Oton Župančič dvignil do evropskih višin. Kakor je sam zajemal iz ogromnega bogastva evropske kulture, je po drugi strani njegova vrednost v tem, da je slovenski narod kulturno približal Evropi, a kljub temu ostal zvest sin domače zemlje. Njegove pesniške zbirke: »Časa opojnosti«, »Čez plan«, »Samogovori«, »V zarje Vidove« so mejniki moderne slovenske poezije. Ustvarilo so Slovencem docela nov pesniški jezik. V »Dumi« je Župančič prikazal vso težo slovenskih vprašanj. Svojo domovino je opeval v klenih verzih. Ko je bila domovina najbolj potlačena, ji je zapel o »Naši besedi« in ji govoril o svojih pravih velike bodočnosti.

Zadnja leta je njegova pesem, ki je po vojni za nekaj časa onemela, spet oživela kakor pomlajena in v močrtosti hudih časov prerajena.

Ob šestdesetletnici se svojega največjega živega pesnika in največjega mojstra svoje besede spominja s priznanjem ves slovenski narod, ki ve kaj mu je dolžan. Prav to splošno priznanje dokazuje zrelost in kulturno zavest naših narodnih množic, ki spoštujejo in se klanjajo volikim svojim sinovom, kakršen je Župančič, čeprav morda niso vselej izpovedovali vere v tisti duhovni ideal, kateri pripada ogromna večina našega ljudstva.

Naj živi naš voliki pesnik!

Prijateljska pogodba med Romunio in Italijo

Milan, 22. jan. m. »Gazeta del Popolo« poroča iz Bukarešte, da bo romunski zunanji minister Micescu takoj po svoji vrnitvi iz Zeneve prišel s pogajanjem v Italijo in Nemčijo radi sklenitve prijateljskih pogodb.

Bukarešta, 22. januarja. m. Romunska politična javnost je prepričana, da se je predsedniku vlade Gogi posrečilo napraviti sporazum z maršalom Avaresom glede združitve populistične in vladne narodne krščanske stranke v eno stranko, ki se bo imenovala narodna krščanska stranka.

Italijansko cesarstvo je priznala tudi Bolgarija, kakor kaže nova trgovska pogodba med Italijo, v kateri je govora o italijanski lju in cesarju.

5000 let staro grobnico egiptovskih kraljev iz takozvane druge dinastije je našel angleški staroslovec Emery. Grobovi so čudovito dobro ohranjeni, prav tako tudi vsi predmeti, ki so jih dali pokojnim kraljem v grobnice.

13 velikih bombnih letal je spet odletelo iz Kalifornije čez polovico Tihega morja na Havajske otoke, da ojačajo ameriške vojaške postojanke na otokih, k čemur sili Združene države japonska nevarnost.

Razstavo nemške knjige bodo odprli jutri v Zagrebu. Razstava je urejena v tako imenovanem Umetniškem paviljonu, uredili pa so jo uradniki nemškega poslanstva v Belgradu. 2000 kosov nemških knjig je izbranih iz vseh področij tako, da je v malem prikazano stanje nemške knjige v dobi tretjega rajha.

Po iz'avi o bodočem političnem in socialnem delu

Nova francoska vlada je dobila ogromno večino v poslanski zbornici

Pariz, 22. januarja, o. Nova francoska vlada je večeraj stopila pred obe zbornici z dolgo izjavo. Pred poslanci je izjavo prebral ministrski predsednik Chautemps, v senatu pa podpredsednik vlade in vojni minister Daladier. V tej izjavi pravi vlada med drugim:

Padeč prejšnje vlade so zakrile predvsem velike finančne težave v francoskem državnem gospodarstvu. To dejstvo določa etališče za delo novi vladi. Ljudska fronta je izraz demokratičnega čustvovanja Francije in ima dvojni pomen: obdržati republikansko obliko države in varovati socialno pravičnost. Po tem se bo ravnala tudi nova vlada. Zadnje čase ce je v Franciji pokazalo, da je duh spoštovanja med brati še živ. Razdor med Francozi posvešča tujci, ki pa jih bo vlada razkrinkala in jih pritisnila z zakonom. Proti neredom, zarotam in hujskanju tujcev bo vlada nastopila z vso silo, da zavaruje notranji mir in varnost Francije.

Socialnih koristi, ki jih je delavski stan dobil zakonito, ne bo vlada z ničemer okrnila, pač pa bo zagotovila, da bodo socialna določila zakonov vsi izvajali, ker je treba ohraniti red v državi in socialni mir. Zato bo vlada že v turek predložila zbornici načrt o ureditvi razmerja med delavci in delodajalci. Ta bo omogočil razsojanje v delovnih sporih in odpravil stavke. Delavcem in delodajalcem bo zagotovil njihove pravice.

Vlada bo v kratkem izdelala zakon o obveznih starostnih podporah. Pripravlja tudi več važnih finančnih in gospodarskih sklepov. Preuredila bo zakon o tisku in izdala odredbe za vzdrževanje miru in reda v francoski Afriki. Posebno pozornost pa bo posvetila pri svojem delu varstvu francoskega kmeta in njegovih gospodarskih koristi. Urejeno denarstvo je pogoj za gospodarsko življenje države. Zato bo nova vlada branila frank, obdržala bo svobodo denarnega prometa ter ostala zvesta valutnemu sporazumu z Anglijo in Ameriko. Skušala bo pospešiti francosko proizvodnjo, da s tem odstrani brezposelnost in zniža ogromni trgovinski primanjkljaj.

V zunanji politiki bo ostala zvesta Zvezi narodov in bo storila vse, da utrdi zaupanje narodov vanjo. Skušala bo pomagati do tega, da se ustavi svetovna tekma v oboroževanju, toda brez ozira na to bo skrbela za varnost Francije, s posebnim delom za državno obrambo. Pri tem delu je treba spraviti v sklad vse ustanove, ki so pri obrambi Francije važne. Ostala bo v prijateljstvu

z Anglijo in starimi zavezniki ter iskala sporazuma in mirnega razmerja z drugimi državami.

Ta program je nedvomno v skladu z voljo ogromne večine francoskega ljudstva, čeprav edanji vladi še ni uspelo, da bi se sestavila iz čim več

Šesti dan strašnih bojov za Teruel

Sarragosa, 22. jan. o. Boji pri Teruelu se nadaljujejo z neizpremenjeno zagrizenostjo. To je že šesti dan silovitega nacionalističnega napada, v katerem so Francovi oddelki zavzeli veliko važnih postojank na gorovju, ki obdaja mesto. Rdeči so pred Teruel vrgli svoje najboljše oddelke, povečini mednarodne brigade, ki pa napredovanja nacionalistov niso moge ustaviti. Če se bodo boji razvijali tako, kakor so zadnje dni, potem je treba v kratkem računati s popolnim zlomom rdečega odpora pri Teruelu in z osvojitvijo mesta po nacionalistih. Potem bodo imeli Francovi oddelki prosto pot morja.

Poraze pred Teruelom priznava celo rdeča

političnih skupin, kakor to zahtevajo hudi časi. O vladni izjavi ni bilo nobenega prekanja v zbornici, proti njej je spregovoril samo poslanec Bergery, član tako zvane neodvisne leve, ki je dejal, da nova vlada ne predstavlja izraze pravih idealov ljudske fronte.

Pri glasovanju o tej izjavi je vlada dobila ogromno večino. Zanj je glasovalo 501 poslanec, proti izjavi 1, komunisti in skrajni desničarji pa so se zdržali. Za vlado so glasovali radikalni, socialisti ter zmerna desnica. Iz tega prvega uspeha sklepajo, da si je nova vlada dobila simpatije tudi pri opoziciji s tem, da se je rešila komunistov.

vlada sama, ki pravi v svojem večerajšnjem uradnem poročilu, da je bila večerajšnja bitka na terueljski fronti ena izmed najhujših v zadnjih mesecih. Nacionalisti so bili v premoči in so nato zavzeli Muleton. Razvila se je nato tudi letalska bitka, v kateri je sodelovalo nad 100 letal.

Naši so zanesljive dokaze, da v španski državljanski vojni sodelujejo na strani rdečih tudi ameriški prostovoljci. Ti so v 15. mednarodni brigadi, ki nastopa na aragonskem bojišču. Od štirih bataljonov te brigade sta dva sestavljena iz Američanov. 1. novembra je štela brigada 3.000 mož. V njenem poveljstvu so štiri ameriški in en angleški častnik.

Za načelnika glavnega štaba francoske obrambe bodo imenovali generala Gamelina.

Predsednik francosko-nemškega odbora, grof De Brinon je prišel večeraj v Berlin in imel zvečer predavanje o francosko-nemških odnosih.

Letonska je priznala italijansko oblast v Abesiniji s tem, da je njen zunanji minister pri sprejemu na italijanskem dvoru počastil italijanskega vladarja z naslovom kralja in cesarja.

Oder se je podrl pri zidavi novih stavb za berlinsko letalsko šolo. Pri tem je bilo več delavcev hudo ranjenih, trije pa so bili takoj mrtvi. Naša kraljica Marija je večeraj odpotovala čez Ljubljano v London, kamor je peljala kraljeviča Tomislava in Andreja ter kneževiča Nikola v šole.

30.000 ljudi je podpisal ugovor proti načrtu dunajske občine, da bi zaradi regulacije mesta podrla več starih poslopij precejšnje umetniške vrednosti. Ugovor so večeraj izročili kanclerju in županu.

O delu na prihodnjih sejah ZN so se večeraj razgovarjali angleški ministri s predsednikom vlade.

Vilo prejšnjega predsednika angleške vlade Baldwin so okradli neznani tatovi.

Predlog o pomorski oborožitvi Amerike je sprejela poslanska zbornica v Washingtonu z 283:15 glasovom.

Za milijon hektarjev se je zmanjšala v 20 letih obdelana površina zemlje v Angliji, ker se kmetje, zlasti pa njihovi otroci selijo v mesta in iščejo dela v tovarnah ter so rajši brezposelni, kakor da bi obdelovali zemljo.

Holandija je poslala vse svoje bojne brodogve v azijske vode, kjer ima ogromna posestva, za katera se boji.

Češkoslovaški zakon o varstvu republike priznava velike težave v obmejnih krajih tujim državljanom, katerim zakon jemlje brezposelnost pravico do bivanja.

Prva seja nove sovjetske vlade, v kateri so po večini samo stare Stalinove figure, se je začela s hudim prerekanjem, ker so nekateri člani vlade očitali zunanjemu ministru Litvinovu, da ni znal preprečiti razdora v francoski ljudski fronti in da je on kriv, če so zahodne države Rusijo docela izrinile iz evropske politike.

Veliko škodo ima Švedska zaradi stavke gostinskih nameštencev, ker so vsi hoteli, restavracije in javne kuhinje zaprte tudi po tistih krajih, ki jih obiskujejo tujci zaradi zimskega športa.

Bivši abesinski cesar je sprejel ponudbo neke angleške filmske družbe, da bo igral glavno vlogo v krajšem filmu iz abesinskega življenja. Stori je to po eni strani zaradi slabih dohodkov, ki jih ima, po drugi strani pa zato, da bi s filmom opozoril svet na svojo usodo.

Posvetovanja za preosnovo češkoslovaške vlade se bodo začela sredi februarja. Zamenjati nameravajo nekaj ministrov.

10.000 dreves bo nasadila berlinska mestna občina ob novih mestnih cestah.

21 boljševiških agentov je prišla poljska policija v obmejnih predelih. Delovali so v socialistični in judovski narodni stranki.

Pohitite in postanite naročniki „SLOVENCA“

da boste deležni ene od 76 nagrad, ki jih razpisuje »Slovenec« za svoje naročnike!

Nagrade bodo razdeljene z žrebanjem pred komisijo naročnikov dne 24. februarja 1938.

Do nagradnega žrebanja imajo pravico vsi dosedanjí naročniki, ki so na dnevnega »Slovenca« naročeni že najmanj tri mesece in bodo imeli naročnino plačano tudi za mesec, v katerem bo žrebanje.

Nadalje vsi novi naročniki, ki se naroče na dnevnega »Slovenca« najmanj za tri mesece in plačajo vsaj do 19. februarja 1938 trimesečno naročnino.

Vsi oni novi naročniki, ki so že plačali naročnino za 3 mesece, ohranijo pravico do žrebanja s preložitvijo datuma žrebanja; pogoj torej niso spremenjeni.

Nagrade v skupni vrednosti nad 75.000 dinarjev so sledeče:

1. nevestina bala;
2. moška obleka z izvrstno srebrno uro;
3. 5 modernih Lesce-plugov;
4. 5 brzojarilnikov;
5. 5 radijskih super-aparatur;
6. 2 pisalna stroja;
7. 1 komplet kuhinjski pribor;
8. 2 fotoaparata;
9. 2 stenski uri;
10. 2 žepni uri;
11. 50 drugih lepih nagrad v vrednosti približno 15.000 dinarjev.

V kratkem bomo objavili izlozbe, v katerih bodo nagrade razstavljene.

Lastništvo »Slovenca«.

Pesem narodov — jetništvo in svoboda

Velika iluzija

(. . . in velika nada, da je bila svetovna vojna, poslednja!)

Predprogram: iz zgodovine kitajsko-japonske vojne — autentični prikaz potopa ameriškega vojnega broda »PANAY«, žurnal, črni pajk itd.

Kino Matica

Danes ob 16., 19-15 in 21-15 uri

TELEFON 21-24

Dve zanimivi razpravi

Maribor, 22. jan.

Mariborsko okrajno sodišče, ki zadnje čase ni imelo nobenega javno pozornost vzbujajočega posla, je obravnavalo včeraj zopet dva zanimivejša primera. Najprej se je zagovarjal

ubijalec lastnega brata

21 letni posestniški sin Martin Sajko iz Poljčan. Med njim in bratom Jožefom je vladalo staro sovraštvo, katerega pa sta skrivala, da niti njuni najbližji sorodniki za to niso vedeli. Vidno je postalo to sovraštvo šele konec oktobra, ko je začel Martin groziti, da bo brata Jožeta pretepel, tako da si ta ni več upal domov. Dne 31. oktobra pa si je vendar usodil, da je prišel na svoj dom, vzel pa je s seboj svojega prijatelja za spremstvo. Našel je doma večjo družbo. Hotel je obračunati z bratom ter ga je napadel s kolom. Začel ga je pretepati, da je zbežal v zadnjo sobo, kjer je našel v miznici nož za rezanje kruha. S tem orožjem je šel nad brata ter mu zasadil nož v srce. Jožef Sajko se je zgrudil na mestu mrtve. Obtožene se zagovarja s silobranom.

Dva zaradi požigov na zatožni klopi

Mnogo zanimivejša je današnja druga razprava. Na zatožni klopi sedita 18 letni mizarski vajenec Ivan C. iz Čadrama in 44 letni zavarovalni agent Ivan Stefančič iz Zbelova pri Poljčanah. Prvi se zagovarja zaradi požigov, drugi pa zaradi nagovarjanja k požigalstvu.

V Luški vasi in okolici so se pojavili julija meseca lani nenadoma tajinstveni požari, o katerih je bilo jasno, da so nalašč podtaknjeni. 24. julija je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Franca Robarja v Luški vasi ter je bilo škoda za 35.000 din. zavarovalnice pa le 1500 din. Čez tri dni je gorelo pri Robarjevem sosedu, posestniku in mizarskem mojstru Jožefu Korošcu. Škoda je bilo 50.000 din. zavarovano pa vse skupaj le za 27.000 din. Dne 3. septembra se je pojavil rdeči petelin na gospodarskem poslopiju posestnice Helene Modrič v Čadramski vasi ter je povzročil 20.000 din škoda, zavarovalnica pa je znašala samo 7000 din. Med tem

časom si je Jožef Korošec zopet postavil novo gospodarsko poslopje, ki pa je zopet postalo v noči na 28. oktobra žrtve ognja. Škoda je bilo 20.000 din. zavarovalnica pa je znašala 16.000 dinarjev. Vsi ti požari, ki so se pojavljali v nočnem času, ko so prizadeti lastniki že spali, so povzročili po vsej okolici ogromno pozornost in razburjenje. Orožniki so mrzlično iskali krivce. Slučaj jih je spravljal na pravo sled. Izvedeli so, da razpola mizarski učenec pri Jožefu Korošcu, 18 letni Ivan C. s precejšnjimi vsotami denarja, s katerim lahkomišelnost razmetava. Prijeli so ga ter ga začeli zasliševati. Sprva je tajil, potem pa je svoje zločine priznal. Obenem pa je podal senzacionalno izjavo, da je vse požare podtaknila na

prigovarjanje zavarovalnega agenta

Ivana Stefančiča. V začetku julija ga je začel nagovarjati, naj podtakne ogenj pri Robarju, za kar mu je obljubil 200 din. Dal mu je dve vizualni patroni. Res je dobil potem mladi vajenec od Stefančiča za podtaknjen požar 200 din. Naslednjega dne pa mu je dal zopet 200 din, da zažge svojemu mojstru Korošcu delavnico. Ko je bilo poslopje v plamenih, se je vajenec prvi pojavil pri požaru ter je na vse kriplje pomagal gasiti. Čez dva tedna sta se sestala vajenec in Stefančič na cesti proti Ločam. Stefančič je izročil vajencu 240 din z nalogo, da zažge pri posestniku Modričevi. Čez 14 dni pa mu je zopet dal 300 din, da znova zažge pri lastnem mojstru novo postavljeno gospodarsko poslopje, in sicer zaradi tega, ker se ni hotel zavarovati pri njegovi zavarovalni družbi. Tudi pri zadnjem požaru je pomagal z vso vmo gasiti.

Vajenec danes priznava svoja dela v polnem obsegu. Stefančič pa zopet vse taji.

Obe razpravi ob času poročila še trajata.

Pozor!

Zaradi ogromnega zanimanja in da ustrezemo cenj občinstvu

predvajamo film

Kirchfeldski župnik

tudi jutri (v nedeljo) ob 10-30 dop. po znižanih cenah

KINO UNION

Telefon 21-21

Žalostna zgodba . . .

Celje, 21. dec.

Danes se je pripeljal s popoldanskim vlakom, ki pripelje ob 4 v Celje, iz ljubljanske bolnišnice 57 letni delavec Vogrin Franc, pristojen v Sv. Jurij ob južni železnici. Na postajo so morali poklicati reševalni avtomobil, ki je odpeljal starčka, ki se je skozi vse življenje boril za skorjito trdega kruha, dokler ga ni zadela nesreča, ki mu je vzela moč, da si bo v bodoče težko služil s svojimi rokami potrebni kruh. 3. januarja ga je podrl na ljubljanski ulici neki tovorni avtomobil in mu zlomil desno nogo pod kolenom. Ponesrečenca so pripeljali v bolnišnico, kjer je ostal do danes, ko so ga še neozdravljenega poslali na pot z vlakom v celjsko bolnišnico. Verujemo, da ljubljanska bolnišnica kriči po razširitvi, verujemo, da so zaradi ogromne navale težjih bolnikov odpustili še neozdravljenega rezeča, ki bi moral ostati v bolniški oskrbi najmanj še šest tednov, le zaradi nujnejših in bolj potrebnih bolnikov, ki so čakali zdravniške pomoči. Pripeljal se je v Celje v dobri nadi, da ga bodo v celjski bolnišnici sprejeli. Pa se je vrnil reševalni avtomobil pred policijo, ljudje so se iz radovednosti pričeli zbirati v mraku okoli avtomobila, kaj je, kaj je. Celjska bolnišnica ni mogla sprejeti ubogega Vogrinca, ki je brez doma, ki je bolan, ki se ne more nikamor obrniti. V kirurškem oddelku celjske bolnišnice so natrpne vse postelje, več bolnikov mora počivati celo na vozličkih. To je bil odgovor, ko smo iskali informacije. In siromaka, vsega obupanega, jokajočega, so odpeljali v Sv. Jurij. Kako so ga sprejeli pozno v noč v občini Sv. Jurij, kjer nima nobenih znancev in kjer je le njegova domovinska občina, ne vemo. Človeka pa zbolijo, ko vidi take primere, katerih bi pri nas prav gotovo ne bilo. To je samo en primer, ki kriči po razširitvi naših bolnišnic, o katerih so že toliko pisali naši časopisi. Če se pa to dogaja večkrat, je dolžnost vse slovenske javnosti, da skupno zahteva, da se končno uredi vprašanje naših bolnišnic, ki postajajo iz dneva v dan bolj tesne in premajhne.

Celiske novice

8.000 din za Mestno ubožnico. Za premog, kurjavo in razsvetljavo je celjski mestni svet na seji, ki je trajala sinoči do pol 10 zvečer, odobril znesek 8.000 din, ki veliko presega znesek lanskega leta, ko je bilo odobrenih 1.800 dinarjev.

Pogodba za podaljšanje najema prostorov okrajnega sodišča v istih prostorih se bo podaljšala pod istimi pogoji kot do sedaj za eno leto.

Iz tajne seje mestnega sveta. Na tajni seji mestnega sveta je bil sprejet definitivno na razpisano mesto mestnega arhitekta g. inž. Brodnik Jože. Mestna občina bo v kratkem razpisala mesto tržnega nadzornika kemika.

Krajevna organizacija JRZ v Celju ima danes zvečer ob 6 v Domu v samostanski ulici svoj članski sestanek. Na sestanku bo govoril minister dr. Miha Krek. Vabljeni!

Podaljšanje kanalizacije v Novi vasi. Mestna občina je oddala dobavo cementnih cevi gospodu Lipičniku za 24.205 din.

Vesti iz Kranja

Kranj, 21. januarja.

Socialni tečaj v Kranju. Pod okriljem Prosvetnega društva v Kranju bo v dvorani Ljudskega doma socialni tečaj in sicer v četrtek, 27. januarja ob 8 zvečer: 1. Socializem in krščanstvo; 2. Paške okrožnice in ml. — V nedeljo 30. januarja ob 9 dopoldne: 1. Gospodarske in socialne razmere v Rusiji; 2. Socialna zakonodaja pri nas. — Na Srečnico, 2. februarja ob 9 dopoldne: 1. Naše socialno gospodarsko delo; 2. Naša strokovna organizacija. Predavali bodo priznani govorniki iz Ljubljane. K tečaju so vabljeni vsi, ki se zanimajo za socialna vprašanja; udeležba za člane fantovskih in dekliških odsekov in za člane Katoliške akcije je obvezna.

Statistika o potrebnih in nepotrebnih izdatkih. V mestni klavni je bilo v letu 1937 zaklanih 816 goved, 286 telet, 1063 prašičev, 23 kozličev, v mesto je bilo pripeljenih mrtvih 432 telet, prašičev 202 in 14.870 kg mesa. — Za tobak je izdal Kranj in okolica vsoto 5.570.000 din, cigaretnega papirja se je prodalo za 37.378 din. Vina so stali 535.571 l, povprečno po 12 din, kar znaša 6.426.852, piva 119.567 litrov, povprečno po 10 din, t. j. 1.195.670 din, žganja 19.120 litrov po 20 din, t. j. 382.400 din. — Skupno je izdal Kranj in okolica za nepotrebne stvari 13.613.091 din. Ako bi Kranjani polovico manj denarja porabili za pijačo in tobak, bi bilo gotovo prihranjenih mnogo solz, zlasti če bi se ta denar porabil za lačne žolodce.

Vremensko poročilo

Rateče-Planica: — 9, sončno, mirno, srež, 85 cm, drsališče uporabljivo.

Krankska gora: — 10, zračni pritisk se veča, sončno, mirno, srež, 50 cm, sankališče in drsališče uporabljiva.

Dovje-Mojstrana: — 7, sončno, mirno, 25 cm odsrednjene snega.

Pokljuka: — 7, sončno, 20 cm pršiča na 100 cm podlage.

Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru: — 8, deloma jasno-mirno, 5 cm pršiča na 50 podlage.

Dom na Komui: — 7, sončno, pršič, 180 cm.

Skalaški dom: — 6, sončno, pršič, 175 cm.

Koča na Zelenici: — 7, sončno, mirno, pršič, 210 cm.

Kofee: — 5, sončno, mirno, 10 cm pršiča na podlagi.

Dom na Krvavcu: — 7, sončno, pršič, 110 cm.

Velika Planina: — 6, sončno, pršič, 140 cm.

Jezerko: — 4, sončno, mirno, 10 cm pršiča na 40 cm podlage.

Belgrad, 22. jan. m. Finančni odbor narodne skupščine danes razpravlja o državnem proračunu za trgovinsko ministrstvo.

Belgrad, 22. jan. m. V nedeljo bo na belgradskem velesejmu odprl poštni minister V. Cvrkič veliko radio-razstavo.

Belgrad, 22. jan. m. Tukajšnja srbska zbirna opozicija pričakuje prihod dr. Vilderja iz Zagreba in dr. Šuteja iz Sarajeva. Po njunem prihodu v Belgrad se bo t. s. sestala tako imenovani poslovni odbor srbske zbirne opozicije.

Predavanje g. univ. prof. dr. L. Pitamica o »Filozofskih osnovah prava in čisti pravni filozofiji« bo namesto preteklosti sobote danes, 22. jan., v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi ob 6 zvečer v Ljubljani. Vstop prost.

Na cesti padel in se v blatu zadušil

Begunje na Gor, 21. jan.

Perme Franc, sin posestnika iz Sv. Lucije pri Begunjah na Gorenjskem, je prijavil orožniški postaji v Begunjah, da so našli na občinski cesti v vasi Sv. Lucija mrtvega posestnika Jan. Perko iz Sv. Lucije. Janez Perko je bil star 37 let ter zapušča vdovo in 5 otrok v starosti od 3 do 12 let. Kako se je nesreča zgodila, se je dognalo sledeče:

Popoldne je odšel od doma v bližnjo vas Mlake k Solarju Jožefu, s katerim sta se pogovarjala zaradi podiranja nekega hrasta. Potem sta šla na dom Janeza Perka, kjer sta popila 2 litra sadjeveca. Od tu sta pa se odpravila v bližnjo gostilno, kjer sta popila vsak kozareček žganja. Kasneje se je Solar poslovil od rajnega in ga samega pustil v gostilni. Rajni je šel še ob pol 6 zvečer zvonit »Ave Marijo«, katero je odzvonil. Potem so ga doma pogrešali in ga iskali, toda šele zjutraj ga je našel neki posestnik iz vasi Hlebece, ki je šel po kupčiji za živino.

Pokojnega Perko so našli 200 m oddaljenega od najbližje hiše, ležečega na trebuhu na občinski cesti, ki je tam precej strma. Ležal je z glavo naprej po strmini zarit v blato in pesek tako, da se je najbrže zadušil, ker so bila usta in nos v blatu. Ko je padel na cesti, se je najbrž onesvestil in se zadušil.

Gre le za nesrečo in ni znakov za nasilno smrt, ker pokojni ni imel sovražnikov. Bil je le malo opraskan po rokah, kar je pa dobil pri padcu. — Pred kakšnimi 4 leti ga je pri podiranju dreves deblo udarilo po glavi in od tega časa je zmogel prenesti le male količine alkohola.

Nov odbor Mestne hranilnice v Celju

Celje, 21. januarja.

Na plenarni seji mestnega sveta, kateremu je predsedoval mestni župan g. Milhečič, je bil izvoljen nov odbor. Volitve so se izvršile po pravilniku § 40. Mestne hranilnice. Izvoljenih je bilo 18 članov z glasovnicami. V odboru so zastopani vsi stanovi tako, da je nov odbor vsestransko dobro izvoljen. Izmed 35 odbornikov je volilo 32 odbornikov, ostali trije pa so se odrekli volilni pravici. V nov odbor so bili izvoljeni sledeči gg.: Ferdo Berger, gostilničar; Mirko Bitenc, profesor; Franc Čuk, trgovec in industrijalec; Deljakorda, trgovec; Dobovičnik, trgovec; Janko Dolinar, inženir; Franjo Dorn, posestnik; Fazarine, trgovec; Karel Golob st., mizarski mojster; dr. Mirko Hočvar, advokat; Vinko Kramer, posestnik; Josip Plovčak, čevljar; Rebek, ključavničarski mojster; Repnik, žel. uradnik; Franjo Roš, učitelj; Alojz Sotler, trg. namestnik; dr. Voršič, in Jos. Vrnč, delavec.

Celje čestita O. Župančiču

Celje, 21. januarja.

Ob 60-letnici našega velikega slovenskega pesnika, člana Akademije znanosti in umetnosti, upravnika Narodnega gledališča, je celjski mestni svet na sinočnji seji sklenil poslati v imenu vseh celjanov najprisernejše čestitke Otonu Župančiču. Vsi mestni svetniki so z aplavzom pozdravili predlog prosvetnega referenta g. kateheta Lukmana in iz vseh sre je vzkipel: Bog ohrani še mnogo let največjega slovenskega pesnika Otona Župančiča!

Arhierejski sabor se je sestel

Belgrad, 22. jan. m. Ob polletnici smrti patriarha Varnave bo danes arhierejski sabor srbske pravoslavne cerkve imel žalno opravilo v cerkvi sv. Save, v kateri je pokopan Varnava. Po opravilu se bodo arhiereji podali v patriarhijski dvorec, kjer bo začel zasediti arhierejski sabor. Na dnevnem redu tega izrednega zasedanja je več važnih vprašanj, posebno takšnih, ki se tičejo ureditve odnosov pravoslavne cerkve do države.

Ukraden je bil neki dijakinji iz stanovanja v petek, 21. t. m. temnosiv, lodnast zimski plašč s sivo svilenim podlogo, kimono kroja. Oseba, ki bi o prodaji ali nakupu takega plašča kaj vedela, prosim, da to javi policiji ali v Korytkovi ul. 20-I.

Ljubljanska publika je navdušena!

Kirchfeldski župnik

Pretrsljivi prizori v tem krasnem filmu izvajajo solze ganotja pri slehernem gledalcu. Čarobni naravni posnetki, mojstrska igra in režija

Ogromno zanimanje za ta film v Ljubljani! Predstave danes ob 16., 19.15, in 21.15, v nedeljo ob 11. ur. dopoldne ter ob 15., 17., 19. in 21. uri

Predavanje o sadovih boljševizma

Ljubljana, 21. januarja.

V beli dvorani Uniona je sinoči predaval v okviru »Prosvetne zveze« glavni urednik »Slovenca« dr. Ivan Ahčin o »Sadovih boljševizma«. Predavanje odličnega poznavalca boljševizma je privabilo mnogo poslušalcev.

V uvodnih besedah je najprej očrtal, kaj si danes nekateri ljudje predstavljajo pod boljševizmom. Nekateri mislijo, da je to barbarstvo, ki prihaja v Evropo iz Azije, drugi ga smatrajo kot skrunitelja družine in vsega, kar je današnjemu človeku še ostalo sveto. Tretji pa vidijo v njem podtalnega zalezovalca, ki kot bakterije napada ljudi. Vse to je boljševizem. Toda kot bakterija napada pred vsem take ljudi, ki so slabši in nimajo v sebi moči, da bi se ga ubranili, zato pa mu podlega tudi družba, ki je nagnjena in slaba. Gotovo pa je eno, da so boljševizmu zelo nagnjeni ljudje, ki so izgubili Boga, ki so v svojem jedru materialisti in jim je ves smoter uživanje zemeljskih dobrin na tem svetu.

Prva osnova boljševizma je materializem današnje dobe, ki ga srečujemo v življenju. V časopisju se polnijo kolone s samomorji. V vzgojnem pogledu pada avtoriteta otrok do staršev in skrb

Filmi

Velika iluzija. (Kino Matica.) Če je kdaj za pohvalo kakšnega filma primanjlovalo superlativov, smo to pol zanje skoraj v zadregi. Zdi se nam pa vendar, da vse attribute, ki običajno označujejo oceno za pozitivno, tod lahko strnemo v eno samo oznako: dovršeno. V tem delu ni z režiserjem Jeanom Renoirjem, z igralci Stroheimom, Gabinom in Fresnayem triumfirala samo francoska filmska proizvodnja, triumfirala je filmska umetnost sploh. Téma vojne je obravnavan brez opredeljevanja za naivni ali analitični način pri vrednotenju in pri iskanju odnosno postavljanju ideološke osnove: tega je nekaj in onega, oba načina sta pa tako srečno združena, da soustvarjata ozračje resničnosti in prvega, toplega življenja v naravnost nedosegljivi meri. Podprt je heroizem, podprtana je človečnost, pokazana pa je tudi mehanična zavisnost posameznikov od stroja in gonilnih sil, ki so v ozadiju, vendar brez tendence in jeze: nikjer ni filipik proti imperializmu in kapitalizmu. In vendar je film najizrazitejši in najprepričljivejši anti-militaristični film, ki jih je kdaj dala svetovna produkcija. Misel o bratstvu in človečnosti, ki so jo dali Francoizi, brni v srcih vseh narodov; so vrednote, možnost in junaštvo, ki jih vsi narodi in posamezniki spoštujejo; vse osnove so tu, da bi nikdar ne bilo več nobene vojne med narodi. Ali to so le šanse, ki jim ni možno do kraja verjeti; sanje so, na pogled tako verjetne. Perspektiva za večno bratstvo in za večni mir med narodi je dejansko iluzija. Poleg dobrotne, imajo ljudje tudi še voljo, slabo stran. Ne samo veliki cesarji in denarni magnati, tudi mali. V delu so vse scene obravnavane z izrednim čulom za dinamiko in za — prav mero: vsakega nekaj, komike, pretresljivosti, lirike in tragičnosti. Problem vojn in nasprotij je zgrabljen drzno, brez tendence. Vsi elementi so bili iz vprašanja posebej izluščeni in skrbno drug poleg drugega vloženi v to, zares edinstveno Renoirjevo delo. Umetnina prve vrste. Opozorilo. Vzgajna pridiga. Dokument. Vse troje brez namere, nevsiljivo: čista umetnost ni nikjer niti najmanj skaljena in vendar — uči. Veebina: Vojna. Ujetništvo. Rešitev. Scene v ujetniškem taborišču in v zaledju. Režija zamašna išče po kvaliteti primere, fotografija izborna, montaža odlična, igra glavnih oseb vzorna. tvtul:joc-oo-

Kirchfeldski župnik. (Kino Union.) Anzen-gruberjevo delo, ki je v pričujočem filmu prišlo do oživiljenja na platnu, nosi znake svoje dobe in njene miselnosti. Dogodek, ki ga je izoblikoval avtor v odrsko delo, je mogoče tudi še danes, kakor so ljudje, ki jih Anzengruber slika, danes nedvomno prav taki. Zunanji okvir filma, okoli, ljudje in čas, so dobro pogodeni in ustvarjajo videz verjetnosti. Pač pa se človek s pomisleki ustavi pri liku župnika v Kirchfeldu, ki ga je nekaj Anzengruberjevega, večji del pa igralec, v našem primeru Jarayev. Avtor je ljudi v fari razdelil v dva tabora: tiste, ki župnika spoštujejo in cenijo in tiste, ki župnika iz svetovnonazorskih in materialnih razlogov črtijo. Zadnjih je manj. Med njimi je drugi junak filma, ki nasprotuje duhovniku iz povsem neutemeljenih osebnih, čustvenih razlogov. Med tem in župnikom se drama odigra. Nasprotnik širi o župniku nevedne vesti — predmet obtožbe je seveda župnikova kuharica — fara se razdeli in prepira, župnik pa trpi, vendar pa z ljubljeno vračo udarec svojih nasprotnikov. Tragičen dogodek povzroči, da pridejo nasprotniki k župniku in ga prošjo oproščenja za žalitve.

Do tu gre v redu. Zdvoji pa človek nad življenjsko ni umetniško resničnostjo župnika, kakor ga predstavlja gladii Hans Jaray. Razumljiv je kupčijski namen, da so proizvajalci filma v talar obleki zapnega lepota — to je za reklamo potrebno, vendar kako naj nas prepriča v koščki vlogi igralca, ki vlogi ni bogve kako razumel. Vsaka ostra ločitev med videzom in resnico, med srecem in vestjo ostane v filmu zabrisana — možna so samo dvomljiva uganjanja: je li župnikov zunanji odnos do dekleta le nujnost njegovega poklica, da ljudi ne deli simpatične in nesimpatične, ali je v tem odnosu tudi močna primes čustvenega nagnjenja. To nejasno prikazano nasprotje se drži skozi ves film in pušča dvomjuj prosto pot, ubija prepričevalnost, jasnost in umetniško vrednost. Če to ni namen filma, je njegova velika napaka. Tega je kriva režija in igra. Ostali nebitven del filma je dovršen tehnično in režijsko. Človek čuti, da tiči v filmu namen: da bi »Kirchfeldski župnik« ne presegal, pa vsaj dosegel kvaliteto, ki so nam jo Čehi prinesli s »Patrom Vojtechom«. Vsakomur pa je jasno, da ni dosegel še zdaleč ne enega ne drugega.

Belgrad, 22. jan. m. Iz Smedereva poročajo, da je tudi tamkajšnji pododbor Ljotičevega zbora odstopil od takga Ljotičevega gibanja ter se pridružil nezadovoljni skupini, ki jo vodi dr. Perić in prof. Jonić.

Ljudje ne morejo prebrati tega filma!

Dunajski film izdelan po znamenitem Anzen-gruberjevem oderskem komadu. V glavnih vlogah: Hans Jaray, Hansi Stock, Karl Paryla, Ludvik Stössel, Frida Richard in drugi člani dunajskega Burgtheatra. Poje znameniti mladinski pevski zbor Wiener Sängerknaben

Priporočamo Vam vstopnice nabaviti v predprodaji!

KINO UNION

Telefon 22-21

Kino Sloga

Vesela in zabavna opereta G. Bolvarja

Ljubljana, 22.1.1938

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 ur, v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21. uri. Danoljubna predstava ob 0.30 tokrat opade! — Rezervirajte si vstopnice v predprodaji!

Ne morem se ti upreti

V gl. vlogi: Anny Ondra in Hans Söhner.

Ljubljana, 22.1.1938

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 ur, v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21. uri. Danoljubna predstava ob 0.30 tokrat opade! — Rezervirajte si vstopnice v predprodaji!

Od tu in tam

Ljotičev »Zbor« se še nadalje lomi in krha. Najprej je prišlo do razkola in izključitve nekaterih vodilnih veljakov, za čemur je izstopila iz organizacije tako imenovana »Jugoslovenska akcija« pod vodstvom Zagrebčana dr. Korenčiča, sedaj pa so izstopili tudi »Jugoslovenski delavski sindikati«. — Koliko in kaj so pomenili ti sindikati s svojo matično »Zborom« vred, nam je znano.

V sredo se je v Sarajevu zaključila konferenca o ureditvi delovnega časa in glede odpiranja in zapiranja trgovin. Prisotni so bili zastopniki trgovskih in industrijskih zbornic, zastopniki raznih združenj ter številni zastopniki vseh delavskih organizacij. Konferenco je zaključil minister Dragiša Cvetković, ki je dejal, da bi želel, če bi se delodajalci in delojemalci sami med seboj sporazumeli. Obenem je povedal, da bo v Beograd sklical posebno komisijo, v katero bodo delodajalci kakor delojemalci poslali po tri svoje delegate, da dokončno urede vprašanje uredbe o obratih in delavnica.

Kljub mrazu ima Drava pri Varaždinu še vedno vnete kopalce. Skupina kmečkih fantov iz vasi Zabnik se hodi redno vsak dan kopat v Dravo ali pa v rečico Plitvico. Pravijo, da voda ni tako hladna, kakor splošno mislijo.

745.000 litrov vina so preteklo leto popili Sarajevani. Povrh so izpraznili še 700 steklenic šampanjca, 760.000 litrov žganja »rakije«, ki ima povprečno po 25 stopinj alkohola, 310.000 litrov piva in dobrih 6000 litrov likerjev.

Trgovatna samomorilka je Marija Havelka, brezposelna služkinja iz Sarajeva. Dolgi meseci brezposelnosti so jo pognali v obup. Marija je šla zvečer na železniško progo, si zvezala roke in noge ter se vlegla na tir. K sreči pa je takrat prikorakal po progi železniški čuvaj na službenem obhodu in se pravi čas našel samomorilko. Potegnili jo je s proge, čeprav se je ženska na vse kriplje branila.

Šestkratni morilec Sovilj je najbrž kriv še enega zverinskega umora. Pred dvema letoma je bila ustreljena v tlinik v bližini Dervente starša Anka Petrič, ki je sama bivala v majhni hišici. Morilec je potem stanovanje izropal in pobral ves denar, ki ga je imela prihranjenega starša. Šele sedaj se ki ga je imela prihranjenega starša. Šele sedaj se dognete razjasniti tudi ta zločin, ker je policija dosegla, da je Sovilj mnogokrat na skrivaj prihajal v svoj rodni kraj in vedno tudi na skrivaj odhajal. Vse kaže, da je prav on izvršil tudi ta zločin.

Razstavo umetnin iz držav Male zveze so odprli predvčerajšnjim v Beogradu. Otvoritveni govor je imel prosv. minister, medtem ko je kraljica Marija prireditev počastila s svojo navzočnostjo. Razstave se je udeležilo 14 jugoslovanskih umetnic, 13 romunskih in 42 umetnic iz Češkoslovaške. Razstavljena so slikarska in kiparska dela. Tudi nekatere slovenske slikarice so se razstave udeležile.

Plemenske svinje bo začela v naši državi kupovati Nemčija. Dosedaj smo tjakaj izvažali le zaklane svinje, posebno one vrste, ki dajo veliko masti. Poleg Nemčije so bili Avstriji, Čehi in Italijani stalni odjemalci takih svinj. Ni se pa še zgodilo, da bi začeli izvažati žive plemenske svinje. Nemci so za poskušnjo kupili le nekaj kosov plemenskih svinj, da bodo preizkusili, če tudi v sprememjenih podnebnih razmerah uspevajo tako kot pri nas doma.

Pomorsko ribištvo je preteklo leto imelo boljši lov kakor predlanskim. Letos so vsega skupaj naložili 3.787.000 kg vseh vrst rib, predlanskim pa 3.277.000 kg. Istočasno so se odprli tudi mnogi novi trgi največ zaradi tega, ker v Španiji divja državljanska vojna. Ribiči so vse ribe takoj prodali in si nabavili mnogo novih ribiških čolnov in lovskih priprav.

Tovarno za prenašanje ukradenih koles je odkrila zagrebska policija v Medveščaku. Znana uzmovita Milan Fulir in Gjuro Blažok sta kradla kolesa, jih predelovala in nato prodajala. Oblast jima dolgo ni mogla priti na sled. Za vsako kolo, ki sta ga prodajala, sta imela vedno pri roki tudi potrdilo neke velike zagrebske trgovine s kolesi, da sta ga kupila tamkaj. Ko pa so na policiji le pregledali eno izmed takih potrdil, so ugotovili, da je bilo ponarejeno. Tatiča sta pa pred policijo še pravočasno odnesla plete.

Svojo ženo je ubil posestnik Ivan Novak v Starem Bečeju v Vojvodini. Novak je z ženo zelo grdo ravnal, da mu je nazadnje ušla in se zatekla k svojim staršem. Novak jo je včeraj prišel iskat, ko pa ni hotela z njim domov, je potegnil samokres in jo ustrelil.

12 milijonov din posojila je dobila mestna občina v Banjaluki. Občina bo iz tega denarja zgradila poslopje Mestne hranilnice in poslopje poštne direkcije, tri milijone dinarjev pa bodo porabili za gradnjo delavskih stanovanj. Poleg tega namerava občina izvesti več javnih del, v prvi vrsti hoče asfaltirati precej raztrgane in razbite mestne ulice. Posojilo je občina dobila pri Drž. hipotekarni banki.

Vse se masčuje na današnji dan, predvsem pa nepregledno knjigovodstvo. Zanesljiv posvetovalac za vse, kar se tiče »All-right« knjigovodstva, vseh obveznosti, ker je idealno pregledno in hitro, vedno a jour, pripravljen na vse, kar vam je potrebno. Oton Stiglic, 11. ulica, organizator, Ljubljana 11. ulica, Aleksandrova 4/II, tel. 39-09.

Štiri samomere so zabeležili včeraj v Zagrebu. Odvetnik dr. Rudolf Kolaric Kišur se je ustrlel, ker ga je zadnje čase preganjala bojazan, da bo izgubil dar govora. V Ruskem domu se je obesil študent, ki ga je preganjala misel, da bo zgubil spomin. Študent se je bil pred časom vozil s svojim prijateljem na motociklu. Dohitela pa ju je nesreča, pri kateri se je študent Cernozubov pobil po glavi. Nekaj dni je visel med življenjem in smrtjo. Zdravniki so mu sicer rešili življenje, vendar je Rus moral oditi iz bolnišnice še precej bolan. Tretje samomorilec je bil neki brezposelni delavec, četrti pa neka služkinja, rojena Zagrebčanka, ki se je pa zastropila v Zemunu.

Zaradi izpadanja las se je obesil Samomorilca so miši tako razgrizle, da so ga jedva spoznali

Maribor, 21. januarja.
V St. Ilju v Slov. goricah so našli danes dopoldne ob 9 ljudje v majhnem gozdičku pod veliko smreko truplo nekega moškega. Pogled na ležečega mrtveca je pognal najditeljem kri k sreči, da so v strahu pobegnili. Mrtvec je bil namreč po obrazu ves razjeden, tako da je bila vsa koža zgrizena. O tem odkritju se je takoj razvedelo po okolici in ljudje so uganili, da bo neznani mrtvec najbrž nadzornik železniških delavcev v St. Ilju. 56-letni Jakob Maček, katerega so pogrešali že od torka. Maček je zadnje čase kazal znake slabosti. Preteklo jesen je zbolel ter so mu naenkrat začeli izpadati lasje z glave. To ga je spravilo v takšen obup, da je začel domačin govoriti, da nima zanj življenje nobenega smisla več in da se bo obesil. Domači so upali, da se

bo polagoma umiril, vendar je bilo to upanje zaman. V torek popoldne je Maček nenadoma izginil od doma. Njegovi svoji so sprva mislili, da je odšel k sorodnikom v Slovenske gorice. Ker pa ga le dolgo ni bilo nazaj domov, so ga včeraj šli iskat k sorodnikom, kjer pa so izvedeli slabo novico, da ga tam sploh niso videli. Začeli so ga iskati, pa zaman, dokler ni danes dopoldne prišla novica, da so našli v bližnjem gozdu mrtveca. V njem so prepoznali pogrešanega Mačka, in sicer samo po obleki, ker ga po obrazu nobeden ne bi mogel spoznati. Maček je šel od doma ter se je obesil v bližnjem gozdu na smreko. Ko pa je bil že mrtev, se je vrv utrgala, na tleh ležečega mrtiča pa so obgrizle miši po vsem obrazu ter so mu z lica oglodale kožo. Pokojnik zapuša ženo in troje nepreskrbljenih otrok.

Občni zbor SSK Maratona

Maribor, 21. januarja.
Eden najagilnejših mariborskih sportnih klubov, SSK Maraton, je imel sinoči svoj sedmi občni zbor. Vršil se je v dvorani na Aleksandrovi c. 6 ter je bil zelo dobro obiskan.

Poročila klubovih funkcionarjev so prikazala razveseljiv napredek v sportnem življenju kluba. Kljub temu, da se je tudi lani moral boriti z velikimi materialnimi težavami ter je bil navezan skoraj izključno na dohodke iz redne članarine in klub temu, da se je moral tudi v preteklem letu stiskati na tesnem, neprimernem sportnem prostoru na Livadi, so pokazale vse sekcije zavidljive uspehe. Prednjači zopet lahkoatletska sekcija kluba. Maratonski lahkoatleti so si priborili tudi lani največ prvih mest v nastopih mariborskih lahkoatletskih klubov in držijo celo vrsto krajevnih rekordov. Prav tako razveseljivo so se gibale tudi druge sekcije. Posebno aktivnost je pokazal odsek kluba v Rušah, ki si je s pomočjo tovarne za dušik v Rušah krasno sportno dvorano ter vzorno urejeno letno sportno igrišče. Te nove naprave v Rušah so bile lanske poletje slovesno otvorjene.

Pri volitvah je bilo izvoljeno sledeče vodstvo kluba: predsednik upravnega odbora inž. I. Lah, I. podpredsednik inž. Erik Eiselt, II. podpredsednik Jože Planinšek, I. tajnik Ivan Sušnik, II. tajnik Poldo Lovsetova, gospodar Franc Seidler, odborniki: ravnatelj Jože Lekan, dr. Josip Meško, prof. Jakob Richter, inž. Franjo Skrabar; nadzorstvo: ravnatelj Franc Hraščelj in Ciril Grešak; razsodišče: dr. Mirko Kežar in odvetnik Jože

Zagorje ob Savi

Opozarjamo Zagorjane na važno predavanje v Zadrudnem domu, ki bo v nedeljo zvečer ob 7/8 o današnji Rusiji! Predaval bo bivši vojni ujetnik ter robot Slovenec Jelenc Andrej iz Zavrha pri Smledniku, ki se je šele pred dobrima dvema mesecema vrnil v domovino. Naj nihče ne zamudi prilike, da zve resnično stanje v današnjem rdečem raj!

Volilni imeniki so razgrnjeni na občini le do konca tega meseca. V tem času je podati vse spremembe ter se lahko izvrše naknadni vpisi. Važno za vse volilce, da se pravočasno prijavijo, sili vpisani ali ne?

Prav tako smo posneli iz občinske uradne deske, da je do konca meseca podati prijave za pridobitno — obrtniki pozor! — rentnino, dalje prijave za biciklje. Z 31. januarjem se zaključuje zbiranje navedenih prijav ter odpade kasnejše dolžnost na slehernega posameznika, da izvrši sam naknadno tako prijavo. Z istim datumom poteče tudi termin za dvig kart za služkinje. Informirani smo, da je še veliko zamudnikov, ki jih z ozirom na visoko kazen s tem opozarjamo.

Leskovar. Načelniki sekcij: Joža Smerdel za lahko atletiko, Vidic Jožef za težkoatletiko, Josip Drozg za boksarstvo, Fric Sapec za zimsko-sportno, Franc Rostaher za plavalno, Franjo Štruel za kolesarsko in kegljaško, Kornel Majcen za šahovsko in table-tenis, Poldo Lovsetova za damsko sekcijo.

Vremensko poročilo

»Slovenska domača«

Kra:	Barometrsko stanje	Temperatura		Relativna vlažnost	Veter (smernost, jakost)	Padavine	
		najmanjša	največja			mm	vrsta
Ljubljana	774	-1,2	6,2	91	ENE ₁	—	—
Maribor	772	-5,0	7,0	90	NNW ₁	—	—
Zagreb	768	0,0	6,1	0	N ₁	0,3	dež
Belgrad	767	0,0	3,0	95	NNE ₂	—	—
Sarajevo	767	-4,0	4,0	95	SE ₁	2,0	sneg
Škoplj	—	—	—	—	—	—	—
Split	762	7,0	10,0	40	NE ₂	—	—
Kumbar	757	5,0	12,0	40	NNE ₂	—	—
Rab	764	4,0	7,0	40	E ₂	—	—

Vremenska napoved: Deloma oblačno, stanovitno, nekoliko hladnejše vreme. — Splošne pripombe o poteku vremena v Ljubljani od včeraj do danes: Včeraj je bilo do 8.50 popolnoma oblačno in megleno, nato se je večkrat malo zjasnilo in posijalo sonce. Od 12.10 do 16.30 se je oblačnost spreminjala. Ob 17 se je skoraj popolnoma zjasnilo in je tako ostalo v noč. Popoldne je pihal precej močan SE veter. Najnižja temperatura na aerodromu —4,7°C.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, sobota, 22. januarja: Vincenc.
Nedelja, 23. januarja: Zar. Marije Dev.
Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrseva c. 41; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ustar, Šelenburgova ul. 7.

Ljubljansko gledališče

Drama. — Začetek ob 20
Sobota, 22. jan.: »Veronika Deseniška«. Izven.
Proslava 60 letnice g. Otona Zupančiča.
Nedelja, 23. jan.: Ob 15: »Sneguljica«. Mladinska predstava. Izven. — Ob 20: »Veronika Deseniška«. Premierski abonma.

Opera. — Začetek ob 20.

Sobota, 22. jan.: »Heliha«. Izven.
Nedelja, 23. jan.: Ob 15: »Mala Floramye«. Izven. Izredno znižane cene od 24 din navzdol. — Ob 20: »Gorenjski slavček«. Izven. Gostuje g. Josip Gostič. Znižane cene od 30 din navzdol.

Beli elegantni atlas čevlji za ples. Vsaka dama mora imeti k svoji toaleti čevljičke v isti barvi kakor je njena toaleta. S specijalno barvo barvamo te čevljičke na rdeče, roza, zeleno, plavo, lila, rumeno i. t. d.

Zelo elegantni čevlji za ples. Zaponka preko rista in lepa črna-bela kombinacija daje Vašim nogam poseben šik. V njih boste imeli dvojno zadovoljstvo pri plesu.

»Naš ponos« elegantni na rom šivani lakasti čevlji za ples. Fina izdelava in soliden okras jamčita za njihovo eleganco.

Elegantni večerni čevlji za gospode, izdelani iz finega laka, kombinirani s smišem.

„Če se Azija združi, je Evrope konec!“

Japonci — „vojaki strašnega rumenega bloka“

Neprestano slišimo govoriti o Aziji sploh, o Indiji in Kitajski pa še posebno kot o »Skrivnostnemu Vzhodu«. Angleži, ki imajo izvrstno in edinstveno poročevalsko in obveščevalno skrivno družbo »Intelligence Service«, razširjeno po vsem svetu in razdeljeno v številne pododdelke, hočejo vsekakor priti skrivnostim Vzhoda do dna. Zato imajo posebno dobro razvit oddelek I. S., ki se imenuje »Asia Secret Service« (azijska tajna služba) in ki je res vredna vsega občudovanja.

V kovinskih predalih tega oddelka v Londonu najdemo pravcato knjižnico najnovejših resničnih pustolovskih romanov. Med uradniki tega oddelka boš videl ljudi ožganega obraza, ki se lahko štejejo med najčudovitejše in najzanimivejše pustolovce sveta: častnike, diplomate in brezimne igralce velike igre, ki ima svoje prizorišče v Aziji in Tihem oceanu. To so strokovnjaki svoje vrste, katerih znanje mora biti neverjetno obsežno, za katero pa nihče ne ve in ne sme vedeti in po katerem bi se moralo ravnati vse belo plemo, če se hoče še naprej obdržati na višku in pri življenju sploh.

Med temi strokovnjaki uživa največje čast, spoštovanje in občudovanje neki polkovnik, ki ga imenujejo

„človeka s spremenjeno kožo“

In res, če ga pogledaš, ne bi nikdar mogel uganiti njegove plemenske pripadnosti. Dasi je Anglež, ima rumeno kožo, črne oči in skrivnostno, nerazrešljivo brezbriznost kitajskega obraza.

Zivel je desetletja »pod rumeno kožo« in šele proti koncu svojega bivanja se mu je posrečilo prodreti v kitajske skrivnosti s tem, da si je nemoteno nadel »svetniško obleko«, dobil vstop k najskrivnejšim pogovorom skrivnih družb; postal je mandarin in se polastil »znanosti 200 ključev znakov«, proučeval Konfucija iz najstarejših spisov ter dobil odlikovanje prve stopnje »Poznavalcev tavižna«; tavizem pa je ključ vseh skrivnih družb Vzhoda.

In ta človek, ki nima sebi enakega, pravi: »Veliki svet magov (čarodejev in modrijanov) iz Lase,

ki predstavlja 200 milijonov brahmanov, je najsilnejša politična moč na svetu. Opira se na tisočletno sporočilo azijskega okultizma (tajnih sil), na »Čisto znanost«, ki je bila pred našo praktično znanostjo in ki jo še sedaj obvladuje. Ti modrijani trdijo, da uravnavajo po svoji volji kozmične sile, ki obvladajo svet; da po svoji volji spreminjajo magnetično polje naše zemlje in da lahko upravljajo vesoljno človeštvo. Trdijo tudi, da je njihova veda edina prava, ki bo prej ali slej uničila zapadnjaško (evropsko), ki sloni samo na tem, da se čim več naredi in čim več zasluži. Zaradi te poplepnosti po zaslužku bo, po njihovem mnenju, Evropa propadla in pripravila prostor rumenim plemenom in kraljevanju Bude ali »raju na zemlji«.

Prva slika z lanske nemške odprave na NangaParbat. Takšen je ta hrib v višini okoli 6000 m.

Njegove zadnje besede so bile ...

Niso ostala zapisana v zgodovini samo dela velikih moči in njihove neveljavne zasluge za ta ali oni narod, pač pa je zapisanih tudi mnogo takšnih stvari, ki zaradi njih ti može niso nič bolj in nič manj slavni, kakor sicer. Vseeno pa so še posebno zanimive zadnje besede, ki so jih ti može spregovorili v svojem življenju in ki jim nekateri pripisujejo morda tudi preveliko pomembnost. No, vsaj nekaj primerov, kako so umirali slavni može:

Znano je, da je Cezar, umirajoč vzkliknil: »Kaj, tudi ti, moj Brutus?«

Brutus sam se je poslovil od tega sveta z besedami: »Krepost je le hrup in dim.«

Rimski cesar Avgust je pred smrtjo še dejal: »Le ploskajte in tulite od veselja! S temi besedami so se navadno poslavljali rimski igralci od svojega občinstva.

Cesar Friderik Veliki je v slovo od tega sveta še zadovoljno vzdihnil: »Zdaj je vse dobro, prekoračil sem hrib!«

In cesar Karel Veliki: »V Tvoje roke izročam svojo dušo!«

Poglavje, ki govori o zgodovini Jana Husa, ne pozablja omenjati tudi Husovih zadnjih besed, ki jih je spregovoril, ko je pod njim že gorela grmada in je tudi njegova mati prinesla butaro na njo: »Sveta preprostost!«

Devica Orleanska je spregovorila, preden je izdihnila, samo še besedo »Jezus«.

Ferdinand Raimond na smrtni postelji ni mogel več spregovoriti. Napisal je na listek: »Molite Bog!«

Precej gledaliških igralcev je smrt zalotila na odru. Tako med drugimi tudi nekdanji najljubljenejšega igralca Döringa. Ko se je zgrudil na odru, je še spregovoril: »Bodite složni, složni, složni!«

Govorjenje

o rumeni nevarnosti

ni tako neosnovano, kakor danes splošno brezskrbno mislimo. Na svetu je 1200 milijonov Azijatov proti 400 milij. Evropejcev in 200 milij. Američanov. Samo, da se ti milijoni Azijatov združijo, pa je po belokožcih. In o tem rumenem združenju je sanjal veliki Sun Jat Sen, ustanovitelj kitajske republike, in nekaj časa drugi Buda ali vrhovni poglavar budistov; tako združenje je še vedno vodilna misel japonskih vojaških vrhovnih oblasti. — Sun Jat Sen, ki ga častijo Kitajci tako, kot boljševiki Lenina, je rekel: »Če se vseazijska postava uresniči, je Evrope konec. — Mi tvorimo tri četrtine človeštva. Samo združimo se in zgrabimo za orožje.« Zato je Hitler naredil usodno napako, ko je razdrl zvezo belih in vpeljal s svojo pogodbo v evropske sporne zadeve Japonce, vojske strašnega rumenega bloka.

Vstaja zvonarjev

V Angliji divja zadnje čase najbolj svojevrstna vstaja: modernim iznajdbam, ki hočejo nadomestiti starodavno zvonjenje v cerkvenih stolpih, so se začeli zelo upirati zvonarji, t. j. ljudje, ki zvonijo, ne oni, ki izdelujejo zvonove, dasi bi tudi ti imeli dokaj vzroka, da se upro takim novotarijam. Izdelovanje zvonov je namreč v Angliji bolj cvetoča industrija, kot povsod drugod na svetu. Sedaj pa hočejo namesto sogočnega ali ubranega zvonjenja »kariljonov« (skupina do čez sto zvonov, od malega ped velikega zvončka do največjega več tonkega orjaka) vpecljati zvonjenje navadnih kovinskih plošč ali pa celo zvočnike. Kaj takega pa romantična angleška duša ne prenese.

Poroka za dolgo življenje

Neki učenjaki, ki menda nimajo pametnejšega dela, so izdali statistiko o 100.000 neporočenih moških in ženskih in dognali, da v enem letu umre 1218 moških in 1039 žensk. Pri istem številu (100 tisoč) poročenec pa umre le 856 moških in 857 žensk. Tudi namenoma se ubije večje število neporočenih moških kot poročenih; ponesreči pa se 65% več samcev kot zakonskih mož. Torej mora biti zakonsko življenje le bolj srečno kot samsko!

Mark Twain:

Kraljevič in siromak

Isti dan je prišel na svet tudi sin londonskemu siromaku Johnu Cantyu. Ine so mu dali Tom. Otrok je zrastle v največji revščini. Že v svoji rani mladosti je Tom pri igri svojim tovarišem večkrat pokazal, da ima plemenito srce in da nadvse spoštuje pravičnost.

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 22. januarja: 12. Druga za drugo se plošče vrtijo, z njih pa napravi veseli donjot — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.20 Druga za drugo se plošče vrtijo, z njih pa napravi veseli donjot — 17. Za delopusti (igra Rad. ork.) — 17.40 Kje in kdaj zapade mladostnik kriminalu (g. Vojko Jagodič) — 18. Slovenski šramel kvartet — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19. Napovedi in poročila — 19.30 Nac. ura: Srbski rudarji v Španiji v srednjem veku (dr. Vladimir Corović, univ. prof.) — 19.50 Pregled sporeda — 20. O znanstveni politiki (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Jože Vamberger: Naš uljnjak, če bi slike zaživele Revija pestrih prizorov po slikah kranjskih čebelnih panjev. Sodelujejo: Rad. igr. druž. in kvintet Hmtadra — 23. Napoved in poročila — 22.15 Veseli zvoki! (igra Rad. orkester).

Drugi programi

Sobota, 22. januarja: Belgrad: 20. Narodne pesmi. 21. Veliki orkester. 22.15 Kavarinska godba. 22.45 Plesna glasba — Zagreb: 20. Vokalni konc. — 20.30 Ork. konc. — 21. Pester program. 22.20 Plesna gl. — Dunaj: 19.10 O filmu. 19.30 Violina. 20.05 Ork. konc. — 21.35 Klavirski kvintet. 22.30 Dunajske melodije — Budimpešta: 20. Opereta, nato jazz — Trst-Milan: 21. Mascagnijeva opera »Mali Marat« — Rim-Bari: 17.15 Plesna gl. — 21. Igra. 22.15 Plesna gl. — Praga: 20.15 Nar. glasba in pesmi. 20.30 Plesna gl. — Varšava: 20. Nar. gl. — 21.50 Operetna in plesna gl. — Sofija: 20.45 Vokalni konc. — 21.15 Cel. 22.05 Operetna gl. — 22.40 Lahka in plesna gl. — 23.20 Nar. pesmi — Berlin: 20. Joh. Straussova opereta »Beneška noč« — Hamburg-Köln: 20.10 Operetna gl. — Lipsko: 19.10 Konc. južnjaške gl. — Beromünster: 20.30 Citar. 21.05 Knečka godba. 22.10 Plesna gl. — Sottens: 20. Stara angleška gl. — 20.45 Igra. 21.30 Griegove skladbe. 22.15 Plesna gl. — Strasbour: 21.45 Berliozova opera »Trojanci«.

Nemški azijski raziskovalec Wilhelm Filehner, ki se je po triletnem potovanju po azijskem Tibetu vrnil ves razecpan domov.

M. Jacoby - R. Leigh:

Poročnik indijske brigade

Ta trenutek ni nihče mislil na to, kaj jih čaka v črnem kotlu pri Balaklavi... Vsi, ljudje in živali, so čutili samo, da morajo naprej, naprej, kamor jih žene neizprosno povelje višje volje.

Od vseh strani so donele zapovedi, so se razlegali glasovi trobent in zamolklo grmenje bobnov...

Na čelu črne vojske je jezdil general Warrenton. Zraven njega je bil grof Geoffrey Vickers. General in njegov pribočnik sta jezdila tesno drug ob drugem, ne da bi se pogledala — zdaj si ni bilo treba ničesar več pripovedovati, zdaj je bilo vse jasno...

Geoffreya je veliki trenutek prevzel tako, da ni nič več pomislil na to, kaj je storil, ko je ponaredil povelje vrhovnega vodstva. Čutil je, da je zdaj prišel veliki dogodek, ni se izpraševal, kako in zakaj.

Za Warrentonom in Geoffreyem je jahal praporščak med dvema častnikoma. Zastava se je vila v vetru, ki ga je porajala brzina, s katero so jezdili v naskok.

Za zastavo so v dvojni vrsti jahali častniki iz štaba indijske brigade, vsi mrki, resnih obrazov in s stisnjenimi zobmi. Morda so mislili na tovariše, ki so ležali pod vročim indijskim nebom pred Chukotijem: Randall, Pearson in toliko drugih. Zdaj je udarila ura v njihov spomin...

Za častniškimi vrstami je bil precejšen presledek. Nato so se gostile široke vrste konjenikov, ki so bili postavljeni kakor za veliko parado, kakor za korakanje pred najvišjim poveljnikom. Kako tudi ne — jezdili so zdaj v skoku pred vrhovnim poveljnikom življenja, pred smrtjo, ki je razgrinjala nad indijsko brigado svoj težki, sivi plašč...

Ko je Perry Vickers dobil od Geoffreya pismo s sporočilom za guvernerja sira Charlesa Macfielda, je najprej za trenutek

pomislil, ali naj brata posluša, ali naj njegove zapovedi ne izpolni in se pridruži vojski, ki se je pripravljala za veliki napad. Premišljal je samo trenutek — resni, neizprosnih bratov obraz je govoril več in močnejše kakor vse besede: Geoffrey bi ga pri najmanjši neposlušnosti res postavil pred vojno sodišče in on bi ga bil dal tudi na smrt obsoditi, ne da bi bil trenil z očesom. Bil je njegov predstojnik, ki se z redom ni šalil... in navsezadnje, ali ni pri njem, Perryju, imel še več razloga za strogost, čeprav sta bila brata, kakor pri komerkoli drugemu? Čeprav je Perryja trla neobgljena jeza in grizoca sramota, se je vendar zavedal, da med njim in Geoffreyem ni samo razlika v položaju, na katero se je zdaj v vojni bilo treba ozirati, marveč še nekaj drugega, kar ju je ločilo od sleherne vojaške razlike in zapovedi. Med njima je ležalo breme ukradene ljubezni...

Zato je Perry po kratkem obotavljanju zasedel konja in naglo odjezdil v glavni stan, ki je bil oddaljen kakih pet kilometrov od tabora indijske brigade. Skušal je med potjo pozabiti vse hudo, ki ga je trlo, in misliti samo na dolžnost, na težko dolžnost, h kateri ga je obsodil lastni brat...

Ko je prijezdil v glavni stan, je odšel takoj v sobo, kjer je vrhovno poveljstvo po navadi imelo svoje seje.

Tam so zdaj bili samo sir Charles Macfield, general Canrobert in dva angleška polkovnika iz glavnega stana. Videti je bilo, da nimajo nič važnega.

Perry je moral počakati, da ga je vojak, ki je stal pri vratih, naznanil.

Ko so častniki od vojaka slišali Perryjevo ime, so se malo spogledali, sir Charles pa je dejal:

»Naj vstopi!«

Perry Vickers je poveljniku izročil pismo svojega brata. Roke so se mu pri tem tresle.

Macfield je zapazil, da je mladi častnik zelo razburjen. Pogledal ga je in videl, da je ves bled in da se stresa, kakor da ga je popadla mrzlica. Ni si znal tega razlagati in je bil tako presenečen, da ga ni nič izpraševal, marveč je vzel pismo od njega.

Naglo je odprl Geoffreyjevo pisanje in ga z enim samim pogledom preletel. Roke so mu začele drhteti, papir mu je padel iz rok.

Drugi častniki so ga začudeno gledali. Z obraza se mu je videlo, da je izvedel nepričakovano, hudo novico.

Macfield je udaril po mizi in skočil na noge:

»Naskakujejo Balaklavo!... Saj to je vendar norsko početje!...«

Glas mu je drhtel od jeze in od razburjenja.

Častniki so brez besede strmeli. Prvi se je od presenečenja opomogel general Canrobert, ki je zavpil:

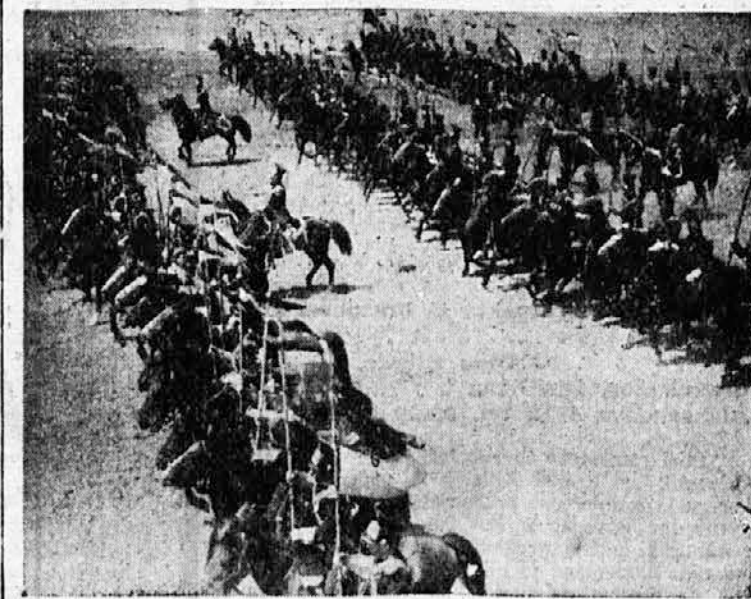

Foto Warner Bros

Šest sto konjenikov indijske brigade je krenilo v naskok.